

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Deruta bancară. — Chambre de commerce internationale. — Principiile legii bancare poloneze din 17 Martie 1928. — *Cronică:* Rectificarea unei erori. „Aradana”, Bancă de Credit pentru industrie și comerț s. a., Arad. Reducerea impozitului global. Biletetele de bancă de 20 și 5 Lei își pierd valoarea după 1 Septembrie 1930. În atențiunea contribuabililor. — Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României. — Cursul Valorilor la București.

Deruta bancară.

(Urmare).

b) Situația industriei românești.

Dacă în mod curent se spunea înainte de războiu că „România este o țară eminentă agricolă”, astăzi nu mai putem face această afirmațiune. După războiu în România, fără a se lăsa agricultura pe un plan de inferioritate industria a devenit o ramură economică tot așa de importantă ca și agricultura.

Această situațiune s'a dat faptului că odată cu alipirea nouilor teritorii românești, am moștenit numeroase și importante întreprinderi industriale, modern utilate și organizate. Se mai adaugă și la aceasta că noile creațiuni industriale, la care au contribuit în special băncile, uneori sub formă de participare cointeresată și alte ori direct prin capitalurile lor disponibile.

Fără a ne gândi la desvoltarea acestei industrii, însă-și menținerea ei în bună stare de funcționare necesită un însemnat capital de investițiune.

Cu tot sprijinul acordat de absolut toate băncile, ajutate de Metropola lor — Banca Națională a României, totuși necesitățile de credit nu au fost decât într'o neînsemnată măsură satisfăcute.

Se mai adaugă la aceasta și faptul că investițiunile industriale necesitau credite pe termen lung, ieftine și importante ca mărime.

Asemenea credite cu toate că au fost acordate cu toată culanța de către bănci, totuși ele nu au corespuns scopului, fiind insuficiente și îngreunând, chiar mecanismul financiar atât al întreprinderilor industriale, cât și al băncilor finanțatoare care au avut mult de suferit din punctul de vedere al politicii bancare de păstrare a echilibrului, ce trebuia permanent să existe între felul și gradul de lichiditate al plasamentelor față de felul și gradul de exigibilitate al angajamentelor lor.

În fața acestei situațiuni s'a simțit nevoia creierii unui institut special pentru finanțarea industriei și descongestionarea plasamentelor bancare de creanțele industriale. Prin înființarea „Societății naționale de credit industrial” industria a fost într'o foarte largă măsură ajutată. Mijloacele de care dispune însă și acest institut nu au fost suficiente și apoi multe industrii se află în situațiuni așa de grele încât salvarea lor era imposibilă.

Cu toate acestea băncile și-au plasat o mare parte din capitalurile lor în întreprinderile industriale pe care le considerau din aceasta cauză ca anexe lor, așa că ruina unor din aceste anexe lovea direct și banca, care suporta pe lângă imobilitatea plasamentelor sale, și pierderi importante.

Nu citez pentru exemplificare decât cazul unei bănci și cred că numeroase vor fi cazurile analoge și la multe, chiar foarte multe alte bănci.

Așa o bancă cu un capital de 25 milioane Lei plasează într'o industrie pe

lângă capital de câteva milioane și credite de aproape 40 milioane Lei.

Atât banca, cât și industria încetând plățile cer concordat preventiv.

În bilanțul băncii industria finanțată apare în activ cu întreg plasamentul fără reducere, arătând că poate plăti pe creditori și depunători cu 100%. De fapt însă plasamentul său se reducea cu 45%, deoarece industria nu putea oferi creditorilor concordatori decât 55%.

Fără a discuta posibilitatea rambursării acestor 55% vedem cum banca respectivă, care mai finanțează cam la fel și alte industrii, se află din cauza unor plasamente de asemenea natură într-o situație mai mult decât rea.

Amestecul băncilor direct în industrie a fost bazat și încurajat de mărimea beneficiilor ce sperau să scoată sub diferite forme de plasament în această direcție sacrificând în schimb principiile fundamentale de politică bancară și deci denaturând caracterul pe care îl au de fapt aceste instituțiuni de intermediare ale creditului pe care-l primesc și acordă. Prin asemenea operațiuni s'a desconsiderat în totul regula că banca trebuie să împrumute așa cum este împrumutată.

Dealtfel industria a avut de suportat sarcini mari din partea băncilor finanțatoare care nu se mulțumeau numai cu beneficii sub formă de dividend pentru participarea la capital și cu o dobândă modestă la capitalul împrumutat, dar mai impuneau în Consiliile de administrație ale acestora și pe reprezentanții lor, bine înțeles plățiți cu sume însemnate sub diferite forme, indiferent de beneficiile sau pierderile realizate.

În ce privește dobânzile percepute, acestea erau mai mari chiar decât acelea obținute de la clientela obișnuită a băncii.

Cercetând registrele unei întreprinderi industriale finanțate am constatat pe lângă cele de mai sus că ele plăteau dobânzi care se urcau la 30—36% și care reprezentau 90% din beneficiul lor brut.

Desigur însă că banca capitaliza regulat aceste dobânzi, pe care industria nu le putea suporta, iar rezultatul era că se dădea posibilitate băncii să distribue dividende, tantieme, etc., dintr'un beneficiu ce de fapt era fictiv, datorit unui bilanț cu activ camuflat.

În asemenea condițiuni apăsătoare, la care se adăuga lipsa de capital suficient, sarcini fiscale insuportabile, lipsa de bușeului din cauza crizei agricole, în sfârșit lipsa unei politici de încurajare și de susținere a industriei românești, întreprinderile industriale trec prin momente grele, unele din ele cerând concordate, altele căzând în stare de faliment.

Băncile care sunt cele mai interesate în asemenea întreprinderi vor avea de suportat pierderi mari.

O revizuire a plasamentelor băncilor și a situației întreprinderilor industriale finanțate de către bănci am credința că va confirma în totul constatările de mai sus.

În concluzie, cointeresarea băncilor peste măsură și prin desprețuirea principiilor călăuzitoare în politica bancară, a avut ca urmare în chip fatal pierderea nu numai a rezervelor și a capitalului, dar și a unei însemnate părți din depunerile spre fructificare și creditelor ce li s'au acordat.

c) Cauzele speciale ale derutei bancare.

Situația precară în care se găsesc în majoritatea lor băncile se datorează pe lângă cauzele arătate mai înainte și următoarele două cauze importante:

1. Cauze de ordin tehnic și
2. " " " intern.

Prin cauze de ordin tehnic înțelegem toate acelea care consistă în necunoașterea și nerespectarea principiilor fundamentale pe care trebuie să se bazeze politica bancară.

Aceste principii sunt legi firești care dacă nu sunt respectate ele se răzbună, prin aceea că întreprinderea bancară va cădea în chip cert.

Noi examinăm în cele ce urmează câteva din aceste principii, care nu au fost urmate de conducătorii băncilor și cărora deci li se datorează în cea mai mare parte căderea, ruina lor.

Plasamentele unei bănci trebuie să asigure o rentabilitate constantă și o siguranță a fondurilor plasate.

Recunoaștem cu toții că în această privință băncile au sacrificat în totul siguranța plasamentelor prin tot felul de operațiuni hazardate care nu urmăreau decât goana după beneficii cât mai mari.

Astfel băncile s'au transformat în comercianți, meseriași, industriași, lucrând cu capitalul lor în locul acestor categorii de oameni de specialitate care erau nevoiți să se transforme din patroni interesați la bunul mers al întreprinderilor lor în funcționari ai băncilor.

Cu toate că multe bănci au lichidat cu multe din aceste feluri de operațiuni, totuși ele au mai rămas încă în unele din ele angajate din cauză că o desfacere completă ar fi dat la lumină pierderile mari pe care le-au suferit din cauză că nu aveau capacitatea să le conducă cu priceperea specialistului direct interesat și nici nu le putea controla efectiv.

Nu mai vorbim de neproporționalizarea operațiunilor de bursă și valute, care au produs deasemenea pierderi importante.

(Va urma).

Const. G. Demetrescu
Profesor Șc. Com. Sup. Iași.

Chambre de commerce internationale:

La situation économique en 1929.

Résumé des rapports des comités nationaux.

(Fragment privitor la România).

(Continuare).

Dacă luăm în considerare, în acelaș timp, privite sub unghiul rezultatului lor în viitor, metodele întrebuintate de guvern pentru a ieși din impasul, pe care l am epuizat mai sus, mai putem adăoga, că anul 1929 este anul care deschide noi orizonturi. În legătură cu aceasta se impune o constatare: Pe timpul când piața mondială abunda de capitaluri disponibile, în România o legislație specială făcea dificultăți cooperării capitalurilor streine la opera refacerii economice a acesteia. Această situație a luat sfârșit. În cursul anului trecut au fost luate toate măsurile pentru a se asigura un regim mai mult decât favorabil creditelor streine în România: acestea sunt între altele, legea minelor, transformarea diverselor servicii de ale Statului (căile ferate, poșta, drumurile, porturile, căile de comunicație pe apă, monopolurile) în instituții private, sub controlul Statului (a căror structură este expusă în cursul acestei lucrări), cari permit accesul liber al plasamentelor externe, fără a subordona aceste plasamente procedurii rigide și complicate a împrumuturilor de Stat. Tot în legătură cu măsurile luate de guvernul român pentru a facilita intrarea capitalurilor streine sunt și garanțiile date acestui capital, atât prin noul regim asigurat biletului la

ordin și tratet, cât și prin libera circulație acordată loturilor agricultorilor, cari au beneficiat de expropriere și cari loturi, până acum, erau inalienabile.

Dacă criza generală a tăiat în anul 1929 toate posibilitățile de credit, România nu va întârzia să profite la prima ocazie pe care i-o oferă un indiciu de reviriment favorabil, pentru că randamentul posibil al agriculturii și al industriei acestei țări oferă capitalurilor streine un debușeu, care tentează.

1. Mișcarea producției.

Cerealele. Recolta a fost mult mai abondentă decât aceea a ultimilor 5 ani. Recolta grâului este egală mediei anilor 1924—1928. Recolta orzului a depășit această medie cu 123%, cea de ovăș cu 56%, iar recolta porumbului din 1929 a depășit recolta anilor 1924—1928 cu 58%.

Prețurile de vânzare ale cerealelor, din nenorocire, au scăzut mai mult în raport cu cele ale anilor precedenți.

Lemnul. Exportul lemnului este în urcare ușoară față de exportul anului 1928. Indicele pentru 1928 (bază 1926—1927) a fost de 92,5, iar acel al anului 1929 atinge numărul 94,7.

Petrolul. Decretul regim minier a fost modificat pentru a da posibilitatea augmentării randamentului, grație colaborării capitalului strein. Producțiunea petrolului pe 1929 este în proporție de 111% în raport cu producțiunea anului 1928. Dimpotrivă, depresiunea prețurilor atât pentru derivatele cari au fost exportate, cât și pentru acelea, cari au fost negociate în interior, a fost foarte sensibilă.

Mișcarea prețurilor în mare și în mic.

Mișcarea indicelui de scumpete.

Indicele prețurilor en gros a coborât dela 4,000 cât era în Ianuarie 1929 la 3,980 la sfârșitul anului. Acel al prețurilor de detalii a variat între 4,085 în Aprilie, 4,056 în Septembrie și 4,060 în Noembrie. Indicele de scumpete s'a menținut în jurul cotei de 4,240.

Comerțul exterior.

Balanța comercială, care arăta în luna August un deficit de mai mult decât 4 miliarde, s'a soldat la sfârșitul anului cu un deficit neînsemnat, grație exportului de cereale. Exportul petrolului a augmentat simțitor această situație, reprezentând în 1929 un surplus de 37% asupra exportului din 1927. Exportul de vite a rămas constant în raport cu al anului precedent. Se constată, în special cât privește anii din urmă, o deplasare sensibilă de cantități de cereale și vite exportate, în favorul produselor industriei agricole și extractive.

Cât privește debușeurile, Germania și-a reocupat locul ce l-a avut dinainte de războiu ca țară principală importatoare de cereale românești. Urmează apoi Anglia și Polonia.

Politica comercială.

Noul tarif vamal din 1929 (Tariful Madgearu) conservă, în liniamente generale, structura celui din 1927 (Tariful Manoilescu). El este mult mai moderat cât privește taxele și este dominat de tendința de-a menaja interesele agriculturii, acordând în același timp și industriei un reazăm care să-i permită să se raționalizeze. Procentarea drepturilor de import, în raport cu valoarea totală a mărfurilor importate, a fost de 16,70%. Acorduri comerciale au fost încheiate cu Turcia și cu Polonia. Pe de altă parte România a ratificat aranjamentul dela Geneva privitor la exportul de piei și oase, și a semnat protocolul relativ la prohibițiunile vamale.

Transportul și comunicațiile.

Traficul maritim și fluvial este în ușoară scădere față de traficul anului precedent. O importantă inovație a constituit crearea zonelor libere în porturi, cu intenția de a facilita comerțul internațional, permițând țărilor interesate să-și desfășoare în plină libertate activitatea lor comercială.

Tonajul transportat pe căile ferate este în creștere. În schimb transportul de persoane a scăzut. Transporturile pe drumuri deasemenea s'au augmentat. Numărul automobilelor care e de 34.000 bucăți s'a augmentat în decurs de 6 ani mai mult decât de 18 ori. P. T. T. au fost transformate în regie autonomă, cu un buget independent de bugetul Statului, ceea ce le va permite să progreseze rapid, adaptându-se exigențelor tehnice ale progresului, renuvelându-și și dezvoltându-și mijloacele proprii.

Munca.

Șomajul, care era neînsemnat, s'a accentuat în cursul anului în industria petroliferă, metalurgică și forestieră. Conflictetele de muncă au fost puțin numeroase, noua lege a contractului de muncă acordând salariaților avantaje necunoscute în Occident, ca bunăoară concediul cu plată, termenul de abdicere, obligatorii pentru patron, în caz de denunțare a contractului de muncă.

O consecință a șomajului a fost, că emigrarea a întrecut imigrarea. Un tratat de muncă favorabil, pentru brațe de muncă românești, a fost încheiat cu Franța.

Finanțele.

Finanțele publice. În cursul anului trecut s'a simțit la majorarea impozitelor pentru a umplea

golul produs de deficitele anilor anteriori și pentru a asigura operațiunea stabilizării. În urma acestor măsuri încassarile au atins un nivel dintre cele mai ridicate, astfel că bugetul anului 1929 s'a încheiat cu un deficit minim. Pentru a asigura stabilizarea monedei, administrarea finanțelor și a Statului a fost complet reorganizată. Căile ferate, P. T. T., monopolurile și drumurile au fost reorganizate pe bază de autonomie, sub controlul Statului.

Bugetul anului 1930 (mai mic cu 250 milioane Lei decât al anului 1929) a fost astfel alcătuit, ca să se realizeze cel mai strict echilibru între cheltuteli și venituri.

Politica monetară. Anul 1929 a fost acel al stabilizării Leului. O nouă valoare monetară, convertibilă în aur, valorând 1/32.258 la Leul dinainte de războiu a fost creată. Baza stabilizării a fost constituită printr'un împrumut de 100.000.000 Dollari sub forma obligațiunilor de 7% garantate de Stat.

Banca de emisiune a fost reorganizată, relațiunile (raporturile) sale cu Statul fiind strict regulate. Pe de altă parte, bilanțul său a fost reevaluat pentru a se adapta situației creată prin noua unitate monetară.

Mișcarea capitalurilor. Subscrierea împrumutului de stabilizare se repartizează după-cum urmează (în milioane Dollari): Franța, 22; Statele-Unite, 12; Marea-Britanie, 10; Italia, 8; Elveția, 4; Belgia, 3; Țările de jos, 3; Austria, 1; Cehoslovacia, 1; Germania, 5; Suedia, 30; România, 1.

Chiria banului (Dobânda). Taxa oficială a scontului, care era de 6%, a fost ridicată la 8% în 3 Maiu și la 9^{1/2}% în 14 Maiu 1929. În 23 Noiembrie ea a fost fixată la 9%.

Creditul privat se acordă cu o dobândă variind între 16% și 35%.

Mișcarea aurului. Stocul de aur al Băncii de emisiune acuză o creștere de 960.000.000 Lei, provenind din cumpărături făcute în streinățate și din metalul nobil (aur) extras din minele din Transilvania (cca 2000 kg. pe an).

Bursa de valori. Volumul afacerilor efectuate la bursă a scăzut mai mult decât cu 50% față de anul precedent. Toate cursurile, în special ale acțiunilor private (cu dividendă variabilă), au înregistrat căderi. Indicele general al acestor valori s'a deplasat dela 215 în Ianuarie (bază anul 1926) la 94 în Decembrie 1929. Indicele valorilor cu dobândă fixă (rente de Stat etc.) a fost 132 în Ianuarie și 112 în Decembrie.

Criza de numerar, dificultățile mari pe cari a avut să le învingă agricultura, comerțul și industria țării, s'au reflectat deasemenea în indicele de curs.

Principiile legii bancare poloneze din 17 Martie 1928.

(Continuare).

III. Băncile ipotecare (art. 68—84).

Potrivit art. 68 sunt considerate ca bănci ipotecare acele întreprinderi bancare cari, fie în mod exclusiv, fie în afară de alte operațiuni prevăzute în statute, acordă împrumuturi garantate cu ipotece imobiliare și emit, pe această bază, scrisori negociabile de gaj (după terminologia noastră juridică: înscrisuri ipotecare sau funciare). Iar în conformitate cu art. 69 băncile ipotecare nu pot face alte operațiuni bancare afară de împrumuturile ipotecare și de emisiunea înscrisurilor funciare, decât cele anume prevăzute de acest text, adică: 1. cumpărarea și vânzarea de creanțe ipotecare; 2. cumpărarea de trate purtând cel puțin trei semnături; 3. cumpărarea și vânzarea pentru contul său a scrisurilor ipotecare, provenind din propriile sale emisiuni sau din emisiuni străine, de titluri de stat, și de titluri comunale; 4. cumpărarea și vinderea în comision a tuturor titlurilor admise la cota oficială a burselor poloneze; 5. împrumuturi pe termen garantate cu ipotecă ori cu gaj de titluri menționate supra la nr. 3; 6. încasări de trate sau transporturi; 7. primirea în depozit de titluri de orice fel; 8. subscrierea la emisiunile de stat sau comunale și la emisiunile de obligațiuni de către întreprinderile de stat ori comună; 9. primirea de depozite numai până la concurența capitalului lor social.

Pe baza împrumuturilor ipotecare acordate banca va emite înscrisuri funciare la purtător asigurând purtătorilor o plată de dobândă și rambursarea capitalului în condițiunile specificate în textul înscrisurilor (art. 70). Și, după aceea, legiuitorul se ocupă de toate celelalte condițiuni de emisiune, de circulațiune, de autorizare și de rambursare a înscrisurilor arătând, prin art. 72, că totalul valorii înscrisurilor în circulațiune nu nu poate fi mai mare decât totalul creanțelor ipotecare ale băncii care le servesc drept garanție; iar prin art. 83, ca o consecință a raportului dintre aceste două elemente, se prevede că, în caz de faliment din partea unei bănci ipotecare, sau de concordat, creanțele ipotecare cari au servit la bază pentru emisiunea înscrisurilor, împreună cu fondul de amortizare a acestor înscrisuri (art. 78) și cu fondul special de rezervă (art. 80), vor forma o masă aparte servind în prim loc la satisfacerea drepturilor purtătorilor de înscrisuri cu prioritate prin raport cu ceilalți creditori ai băncii. Este vorba, prin urmare, de

o dispozițiune pe cât de justă, pe atât de conformă cu scopul economic care stă la baza acestor instituțiuni.

IV—V. Casele de gaj și societățile cooperative de credit.

Prin art. 85—90 legea poloneză din 17 Martie 1928 consacră un capitol special caselor de gaj (munte de pietate) neorganizate de stat ori comună, a căror creațiune este subordonată autorizățiunii speciale a Ministerului de finanțe în unire cu Ministerul de interne, și prevede o serie de restricțiuni și o procedură de vânzarea obiectelor depuse în gaj compatibile cu funcțiunea economică a acestor case. Iar prin art. 91—96 se reglementează activitatea pur bancară a societăților cooperative de credit. În această privință art. 91 prevede o serie de 9 operațiuni bancare pentru cari nu este necesară nici o autorizățiune din partea Ministerului de finanțe, iar prin art. 92 subordonează exercițiul celorlalte operațiuni de bancă neprevăzute la art. 91, autorizățiunii prealabile a Ministerului de finanțe. În caz însă de neregulată funcționare a unei asemenea cooperative Ministerul de finanțe poate, după propunerea Consiliului Cooperativ, să numească un comisar guvernamental care să supravegheze în mod permanent activitatea acelei cooperative, să-i retragă concesiunea, sau să ceară înaintea tribunalului competent disoluțiunea societății.

VI. Supravegherea și controlul (art. 97—100).

În vederea regulatei lor funcționări toate întreprinderile bancare, cu excepțiunea celor de stat (art. 118), sunt supuse unei atente supravegheri și unui serios control administrativ însoțite și de o serie de măsuri eficace în contra întreprinderilor contraveniente.

Modalitățile de supraveghere și de control — exercitate de Ministerul de finanțe în unele cazuri de acord cu Ministerul de interne — sunt determinate printr'un regulament special, cheltuielile necesitate în acest scop și determinate tot printr'un regulament urmând a fi suportate de întreprinderile bancare respective (art. 98). Iar în ce privește măsurile edictate este de observat că art. 99 prevede următoarele:

Dacă se constată că activitatea unei întreprinderi bancare nu este conformă cu legea sau cu statutele sale, ori este prejudiciabilă interesului general, ministrul de finanțe are facultatea: 1. de a numi pe spesele întreprinderii, un comisar guvernamental însărcinat de a supraveghea operațiunile întreprinderii în limitele stabilite de Ministerul de finanțe; 2. de a suspenda din funcțiunile lor organele de direcțiune ale întreprinderii, con-

voacă totdeodată din oficiu, adunarea generală instituiind și un administrator sechestrul până la alegerea nouilor organe de direcțiune de către adunarea generală; 3. de a-i retrage concesiunea pentru exercițiul operațiunilor de bancă necesitând o autorizațiune specială; și 4 de a-i retrage concesiunea și de a ordona lichidarea acelei întreprinderi bancare.

Măsurile prevăzute de alin. 3 și 4 din acest articol nu pot fi luate de Ministerul de finanțe decât de acord cu Ministerul justiției și Ministerul de industrie și comerț, iar în ce privește băncile, societățile de credit, și toate celelalte instituțiuni de credit pe termen lung nu pot fi luate decât în virtutea unei deciziuni a consiliului de miniștri.

Băncile ipotecare, precum și toate celelalte instituțiuni de credit pe termen lung, sunt supuse și unei supravegheri permanente care va fi exercitată de un comisar al guvernului numit pentru fiecare din aceste instituțiuni pe cheltuiala acesteia. Atribuțiunile comisarului vor fi fixate de Ministerul de finanțe (art. 100).

Iată, deci, o serie de măsuri cari, cu prudență exercitate, și mai ales cu bună credință (nevexatorii), pot fi salvatoare atât pentru economia privată, cât și pentru cea publică, față de cari instituțiunile de bancă în vigoare nu au nici un motiv să se împotrivescă deoarece ele nu sunt gestionare numai al capitalului lor propriu, ci mai ales al avutului altora: les affaires, c'est l'argent des autres.

Credem însă că sistemul polonez trebuie completat și cu alte sancțiuni de ordin civil și penal, asupra cărora nu este nici timpul și nici locul a insista aci; iar în afară de acestea, ținând seama atât de competența persoanelor însărcinate cu controlul gestiunii băncilor, cât și de moravurile noastre administrative, socotim că ar fi cu mult mai preferabil sistemul italian după care acest control se exercită de Institutul de emisiune, întrucât acest Institut este în măsură a cunoaște mai bine tehnica operațiunilor și adevărata situațiune patrimonială a celor mai multe bănci pe cari le primește la reescont.

VII. Lichidarea întreprinderii bancare (art. 101—104)

În afară de cazurile ordinare de lichidare a societăților pe acțiuni, legea bancară poloneză mai prevede și alte norme speciale de intrare în lichidare a societăților bancare pe acțiuni de pierdere totală sau parțială a capitalului social: dacă adunarea generală, convocată de organele sale de direcțiune, sau din oficiu de Ministerul de finanțe, nu decide completarea capitalului, și completarea nu se realizează în fapt în termen de 3 luni dela data deciziunii Ministerului de

finanțe acesta poate ordona lichidarea băncii. Deasemenea, în caz de diminuare a capitalului celorlalte forme juridice de întreprinderi bancare (individuale, în nume colectiv, sau în comandită), Ministerul de finanțe poate ordona, în caz de necompletare într'un anumit termen, lichidarea băncii.

În aceste cazuri, precum și în toate celelalte cazuri de lichidare prescrise de Ministerul de finanțe, tribunalul registrului competent va numi de îndată un lichidator, sau o comisiune de lichidatori, care să procedeze imediat la lichidarea întreprinderii bancare respective.

VIII—IX. Dispozițiuni transitorii și dispozițiuni finale.

Prin aceste ultime două capitole se prevăd o serie de norme privitoare la băncile deja în ființă cărora dacă nu li s'a mai cerut o „concesiune“ pentru exercițiul comerțului de bancă, în schimb, au fost obligate ca, într'un anumit răstimp, să se conformeze condițiunilor impuse de această lege. Apoi, se pun în concordanță normele edictate de noua lege prin raport cu instituțiunile și legile anterioare în vigoare.

Acestea sunt, în liniile lor generale, principiile legii bancare poloneze din 17 Martie 1928. Și evident, fără a fi intrat în detaliu în analiza lor, am ținut numai de a le aduce la cunoștința publicului românesc și a forurilor competente, fiind convingși că față cu numeroasele crăhuri bancare ce s'au produs și la noi, nu vom fi făcut operă inutilă atrăgând atențiunea legiuitorului român să ia și el în serioasă cercetare o atât de gravă problemă a economiei noastre naționale. Rămâne însă de văzut dacă, pe lângă celelalte mari reforme cari l așteaptă, legiuitorul român este și el animat sau nu de grija... interesului general.

(„Curentul“).

Stelian Ionescu

Dr. în drept, judecător de ședință
Trib. Ifov.

CRONICA.

Rectificarea unei erori. Din prilejul desvălirii monumentului marelui patriot și politician român ardelean Dr. Ioan Rațiu, întâmplată zilele trecute la Turda, mai multe ziare din vechiul Regat, și după ele, și unele ziare din Ardeal, ocupându-se cu activitatea multilaterală și cu meritele vrednicului fost prezident al Partidului Național Român, i-au atribuit și meritul înființării primei bănci românești din Ardeal, a celei mai vechi instituții românești de acest fel din întreg cuprinsul României mari de astăzi: meritul înființării băncii „Albina“ din Sibiu la 1872.

Este o eroare la mijloc. Pe teren economic Dr. Ioan Rațiu, preocupat de chestiunile mari politice, n'a avut rol prin anii 1870. Intre fondatorii băncii „Albina“, inițiată, precum se știe de Disarion Roman, Dr. Rațiu nu figurează. Îl găsim însă, conform Monografiei băncii „Albina“, apărută la 1897, din prilejul aniversării de un pătrar de veac de existență a acestei instituții, între „Colectanții de acțiuni“ și între primii acționari ai „Albinei“.

Am ținut să rectificăm eroarea cotidianelor noastre, cu privire la fondarea „Albinei“, în interesul adevărului istoric, fără a avea intenția să detragem ceva din meritele marelui Dr. I. Rațiu, la a cărui activitate și trecut, privim cu toată admirația și venerațiunea.

*

„Aradana“, Bancă de Credit pentru industrie și comerț s. a., Arad își sporește capitalul societar dela 7½ mil. la 15 milioane. A înființat în acelaș timp sucursale la Nădlac și Chișineu-Criș.

*

Reducerea impozitului global. Dl ministru al finanțelor a depus la Cameră, următorul proiect de lege pentru reducerea sporului de 10% asupra impozitului pe venitul global înscris în roluri pe anul 1930.

Art. unic. — Sporul de 10% prevăzut prin legea promulgată prin Înaltul Decret No 4280 din 1929 și publicat în „Monitorul Oficial“ No. 288 din 25 Decembrie 1929, se suprimă pentru impozitul pe venitul global înscris în roluri pe anul 1930 pentru toți contribuabilii cari vor achita până la 31 Iulie 1930 atât impozitul pe venitul global cât și impozitele directe elementare înscrise în roluri și datorite pe primul semestru al anului 1930. Pentru trimestrele următoare sporul se suprimă dacă se achită atât impozitul global, cât și impozitele elementare directe datorite pe anul 1930, chiar în cursul trimestrului în care aceste impozite devine exigibile conform art. 115 din legea pentru unificarea contribuțiilor directe.

Pentru contribuabilii cari la data promulgării legii de față vor fi achitat impozitele directe elementare și impozitul global datorit pe primul semestru al anului 1930, reducerea pe acest semestru se va opera asupra impozitului global rămas neachitat pe anul 1930.

*

Biletele de bancă de 20 și 5 Lei își pierd valoarea după 1 Septembrie 1930. Banca Națională, conform legii de stabilizare, va scoate din circulație biletele de bancă de 20 și 5 Lei. Aceste bancnote se pot schimba la Banca Națională din București și sucursalele ei, până la

1 Septembrie 1930. După această dată, biletele își pierd valabilitatea.

*

In atențiunea contribuabililor. Se aduce la cunoștința contribuabililor că la 30 Iunie 1930 expiră termenul acordat prin art. 14 din legea pentru represiunea evaziunii fiscale, până la care dată se mai pot plăti fără dobânzi de întârziere rămășițele de impozite din anii trecuți.

Tot la aceasta dată expiră scadența plății impozitelor cuvenite pe trimestrul I și II ale anului curent.

Se pune în vedere contribuabililor, că în interesul bine priceput al lor, până la aceasta dată să se prezinte la ghișeurile percepțiilor respective pentru plata impozitelor ce dătoresc, căci după aceasta dată se va socoti și dobânda de 15% pe tot timpul seurs dela scadență până la plata sumelor ce dătoresc fiseului, cari n'au fost achitate la scadență.

Situațiunea sumară a Băncii Naționale a României

Extragem din ultima situațiune sumară, dela 31 Maiu 1930, a Băncii Naționale următoarele poziții:

Activ	Lei
Aur în țară și străinătate	9.265,434.874
Devize	1.460,804.046
Moneță divizionară	758,486.955
Portofoliul comercial	8.860,824.573
Imprumut, pe efecte publ., warante etc.	826,068.677
Datoria Statului	3.797,426.005
Avansuri temporare Tezaurului	2.000,000.000
Efecte publice	715,094.856
Fond. de pens. și asistență pt. personal	117,332.918
Imobile	456,528.937
Mobilier și mașini de imprimerie . . .	71,377.805
Cheltuieli de administrație	232,947.745
Argint—Lingouri și monete	7,266.283
Conturi diverse	2,620,397.070
Totalul activelor	31.200,000.744

Pasiv	
Capital	600,000.000
Fonduri de rezervă diverse	801,175.909
Bilete B. N. R. în circulațiune	18.520,755.116
Conturi curente și recepise la vedere	7.345,276.014
Dobânzi și beneficii diverse	431,725.308
Conturi diverse	2.567,154.588
Raportul între stocul de aur și angajamente	35,86%
Raportul între stocul total și angajamente	41,37%

Taxa: { Scont 9%
Dobânda 10%

Cursul Valorilor la București

la 12 Iunie 1930.

EFECTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	85—90
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	65—67
Scris Rurale	5	47 ³ / ₄ —48
Scris Urb. București	5	47 ³ / ₄ —48
Scris Urb. Iași	5	44—44 ¹ / ₂
Comuna București	4	45—47
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	51—52
Imprumutul Național 1916	5	64—64 ¹ / ₂
Imprumutul Unirii 1919	—	63—63 ¹ / ₂
Imprumutul Refacerii 1920	5	59—59 ¹ / ₂
Renta împroprietăririi	5	48 ¹ / ₄ —48 ¹ / ₂
„ 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	70—75
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	60—65

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	5600—5650
Marmorosch Blank & Cie ex. cup.	500	800—810
Românească ex. cup.	500	630—635
„ pui ex. cup.	500	610—615
De Scont ex. cup.	500	170—175
Comerc. Română ex. cup.	500	725—750
Credit Român ex. cup.	500	650—660
Generală ex. cup.	500	330—340
Viticola ex. cup.	500	190—200
Comerț Craiova ex. cup.	500	580—590
Com. Ital. și Rom.	500	775—800
Albina Sibiu ex. cup.	500	750—760
Carpaților	500	370—380

ASIGURĂRI

Dacia-România ex. cup.	2000	4900—4950
Națională	500	750—755
Generală	500	1725—1750
Agricola ex. cup.	500	725—750
Steaua României	500	1225—1250
Prevederea	200	470—480
Soc. Urania	1000	2250—2300

PETROLIFERE

Steaua Română	500	640—650
Astra Română optate	500	790—800
Speranța opt. ex. cup.	500	500—525
Speranța pui ex. cup.	500	300—310
Petrol Blok	500	190—200
Petrolul Rom. opt.	500	220—230
Petrolul Rom. (pui)	500	30—40
I. R. D. P. opt.	500	130—135
Concordia	250	700—710
Creditul Minier opt.	500	370—380

DIFERITE SOCIETĂȚI

	Val. nom.	Cursul
Reșița	500	375—380
C. Tramv. Buc.	500	650—660
Govora-Călimănești purtător	200	140—150
Govora-Călimănești nom.	200	140—150
Cartea Românească ex. cup.	500	270—280
Creditul Technic purt.	500	335—340
Creditul Technic nom.	500	315—325
Letea opt. ex. cup.	500	410—415
Clădirea Românească opt. ex. c.	500	385—390
Mica ex. cup.	500	330—335
Carpatina	500	825—850
Credit Industrial ex. cup.	1000	445—455

MONED E EFECTIVE

Dolari	167.25—167.50
Sterline	815—818—
Lirete	8.87—8.90—
Cor. cehe	5.00—5.03
Franci francezi	6.64—6.67
Franci belgieni	4.65—4.70
Franci elvețieni	32.75—32.90
Mărci germane	40.25—40.35
Zloți	18.25—18.80
Șilingi austr.	23.88—23.92
Pengő	29.50—29.65
Dinari	2.99—3.01
Leva	1.99—2.22
Drachme	2.19—2.22
Lire otomane	78.00—79—
Napoleon	650—660—

Depozitul mașinilor de scris

„Remington“

Librăria „Dacia Traiană“, Sibiu.

DACIA TRAIANĂ

Institut de arte grafice, de editură și compactorie s. p. a

Telef. inter. 168. SIBIU, Piața Unirii 7. Telef. inter. 168.

Tipografia execută tot felul de lucrări grafice ca: acțiuni, registre bancare, broșuri, ziare, etc.

Compactoria bine aranjată cu tot felul de mașini poate efectui orice lucrări din branșa aceasta.